

Дата публікації: 16.01.2018. – Дата перегляду: 04.03.2019.

4. Наші Речі : [сайт]. – Режим доступу : <http://www.nashirechi.com.ua>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 04.03.2019.

5. Ніколаєва Т. О. Історія українського костюма / Т. О. Ніколаєва. – К. : Либідь, 1996. – 176 с. : іл.

6. Тканко О. Д. Мистецтво костюму в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття: тенденції, школи, національна специфіка : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.06 “декоративне і прикладне мистецтво” / О. Д. Тканко. – Львівська національна академія мистецтв. – Львів, 2009. – 19 с.

7. Фіалко Д. Крутіше за Chanel. 12 вражаючих українських етнобрендів [Електронний ресурс] / Д. Фіалко // Espresso.TV : [сайт]. – Режим доступу : <https://espresso.tv/article/2016/11/27/etno>. – Назва з екрану. – Дата публікації: 01.11.2017. – Дата перегляду: 04.03.2019.

8. Ukrainian Fashion Week : [сайт]. – Режим доступу : <http://fashionweek.ua>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 04.03.2019.

9. Valentino, Gucci и Dior в восторге от украинской моды [Електронний ресурс] // Plitkar.com.ua : [сайт]. – Режим доступу : <http://plitkar.com.ua/valentino-gucci-i-dior-v-vostorge-ot-ukrainskoj-mody/>. – Загл. с екрана. – Дата публікації: 22.09.2016. – Дата просмотра: 04.03.2019.

Фастовець О.О.,

канд. пед. наук, доцент кафедри туризму,
Національний університет фізичного
виховання і спорту України,
м.Київ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХАЛЯЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

У світі чисельність віруючих, які сповідують іслам досягає 1,6 млрд. осіб. Як свідчать прогнози, за період 2010-2050 рр. чисельність прихильників вчення пророка Мухамеда на планеті зросте на 73% та становитиме близько 2,8 млрд., а прихильників християнства у 2050 р. нараховуватиметься трохи більше 2,9 млрд. осіб [1]. Тому, одним з перспективних напрямів туристського ринка світу стає туризм, орієнтований на мандрівників мусульман. Дослідження Глобального індексу мусульманського туризму (GTMI) 2018 р. що були здійсненні експертами компаній Mastercard и CrescentRating свідчать, що до 2020 р. чисельність мусульманських туристів у світі зросте до 156 млн., а їх витрати сягатимуть 220 млрд. дол.[2].

Термін халяльний туризм об'єднує туристичну діяльність, що «дозволено та припустиме у ісламі» та відповідає нормам шаріату. Активний розвиток халяльного туризму пояснюється зростанням чисельності представників

середнього класу, тому зрозуміло, що багато країн, намагаються залучити цю категорію мандрівників. Серед членів ОІС (Організації ісламського співробітництва) до ТОП-лідерів напряму відносяться: Малайзія, Індонезія, Об'єднані Арабські Емірати, Туреччина, Саудівська Аравія. Поза міжнародної організації ісламських країн позиції країн-лідерів посідають Сінгапур, Таїланд та Об'єднане Королівство. Необхідно зазначити, що хоча в Таїланді переважає буддизм, і лише на півдні проживає велика чисельність мусульман, країна перетворилася на популярне місце для халяльних туристів, особливо з Індонезії, які шукають доступний відпочинок. Обсяги подорожей до Великобританії також зростають та наблизяться до 4,1 млрд. дол. у 2020 р.

Потенціал сектора мусульманських подорожей впливає на розвиток індустрії гостинності в цілому, тому стає важливим в першу чергу адаптувати засоби розміщення до цього ринку та мати можливість задовольнити халяльні потреби туристів.

На основі рейтингу GTMI та аналізу ісламських ресурсів (форуми, соціальні мережі) визначені основні вимоги та вподобання мусульман до відпочинку за шаріатом. До основних вимог мусульманських мандрівників до готелів відносять: *наявність халяльних ресторанів* (наявність «халяльного меню» або як мінімум сервісу доставки халяльної їжі є основним критерієм під час вибору місця розміщення); *східна кухня* (меню східної кухні є ефективним засобом залучення мусульман); *широкий асортимент безалкогольних напоїв* (безалкогольні міні-бари в номерах готелів та достатній вибір безалкогольних напоїв в меню високо цінуються у списку вимог мандрівників-мусульман); *окремі СПА, басейни, фітнес-зали для чоловіків та жінок*; *можливість здійснити намаз* (мечеті, молельні кімнати в шаговій доступності); *дрес-код* (персонал готелю повинен бути скромно вдягнуто); *молитовна атрибутика* (наявність Корану в готельному номері, надання килимків, розклад молитов та кибла (вказівник напрямку в бік священної Кааби в Мекки)); *ісламські телеканали* (можливість залишатися в курсі поточних подій в ісламському світі не лише за допомогою Інтернету); *відповідний інтер'єр номерів* (відсутність картин, предметів декору із зображенням людей та тварин або іншим змістом, несумісним з ісламською етикою та нормами); *відсутність (або мінімальна присутність) різноманітних розважальних заходів* (пляжні вечірки, шоу-програми) на загальнодоступних ділянках; *екскурсії*, пов'язані з ісламською історією та мусульманською культурою та можливість забронювати екскурсію в готелі.

Також необхідно зазначити, що туристи-мусульмани подорожують родинами, тому необхідні великі номери або можливість суміжних номерів.

Усі ці фактори впливають на рівень привабливості дестинацій для ісламських туристів та сприяють розширенню та просуванню халяльного туризму світі. Важливе значення має впровадження новітніх технологій. На додаток до традиційних туристичних агентств та ОТА, таких як Booking.com або TripAdvisor, в індустрії з'явилися онлайн-платформи, орієнтовані на

мусульман. Наприклад, Halalbooking.com, пропонують халяльні туристичні напрями. Цей сервіс було створено групою з ініціативних мусульман, топ-менеджерів провідних туристичних фірм та найбільших туристичних компаній світу. На кінець 2021 р. Halalbooking.com очікує надходження в один млрд. фунтів. Також спостерігається поява децентралізованих платформ. Наприклад, онлайн-сервіс Bookhalalhomes.com, який претендує на місце провідного порталу для оренди халяльного житла. Він вирізняється від Airbnb тим, що гарантує можливість надання сертифікованих халяльних послуг (халяльне меню, молитовні кімнати [2]). Розробляються спеціальні додатки до смартфонів. Наприклад, туристичне управління Таїланду запустило додаток, який допомагає мусульманським мандрівникам знаходити халяльні продукти та послуги, інформацію про час молитов, варіанти харчування, екскурсій. Додаток, HalalTrip, допомагає зорієнтуватися в різноманітних халяльних місць відпочинку: представлено тур пакети більше 65 напрямків (у т.ч. дайвінг з великими білими акулами в ПАР, культурні тури в Іспанії, шопінг в Дубаї).

Сегмент халяльного туризму зростатиме там, де дотримуються халяльні вимоги та надаються сприятливі для мусульманських родин умови. Засоби розміщення для мусульман представлені двома типами: повністю халяльні готелі, що спеціалізуються на прийомі мусульман, та готелі, що мають статус «Халяль» на послуги та меню. Зведення правил під назвою «Халяль» регламентує вимоги до оснащення номерів, включає перелік послуг для готелів, що пропонують обслуговування за нормами шаріату (спеціальні килимки для намазу, екземпляр Корану, глечик для омовіння та позначка напряму молитви (Кибла), у меню повинно бути присутнє халяльне харчування). Під час Рамадану готелі повинні забезпечити можливість здійснити трапезу-розговіння – іфтар та окремий ранковий прийом їжі – сухур, у відповідності з мусульманськими правилами. Готелі мають можливість отримати сертифікат на надання халяльних послуг, який видається при повному дотриманні всіх вимог.

Глобальна ісламізація не обійде і Україну. З 2010 р. по 2050 р. чисельність мусульман, які проживають в Україні, зросте в 2,4 рази – до 1,3 млн. (3,7% населення України). Основним чинником такого приросту стане високий рівень народжуваності (2-2,3 дитини на одну жінку). Окрім громадян України, які сповідують іслам, потенційно перспективним сегментом є ділові туристи та родини з ісламських країн. Та їх цікавість стримується відсутністю готельної мережі відповідного рівню.

Туристичні компанії вже починають пропонувати напрям HalalKarpaty [3]. У створенні умов для організації відпочинку працівникам туристичної фірми допомогли спеціалісти центру сертифікації «Халяль». Для прийому туристів було обрано готелі «Срібні роси» та «Горгани», які здійснили обслуговування у відповідності з ісламськими традиціями. Готель «Срібні роси», що розташовано в селі Яблуниця на території гірськолижного курорту, розташованому на висоті 960 м над рівнем моря. В Яблуниці розміщені бугельні витяги різного рівню складності. HalalKarpaty разом з власниками

комплексів «Горгани», «Срібні роси» запропонували для громадян України, які сповідують іслам спеціальні умови розміщення, халяльне меню (постачальники продуктів мають відповідні сертифікати, придбано окремий посуд для приготування їжі за усіма ісламськими нормами). У готелі створили місце для молитов, забезпечили високі вимоги до особистої гігієни послідовників ісламу (сантехніка, окрема сауна). Для жінок-мусульманок запропонували послуги інструктора з гірськолижного спорту – жінки, відповідно до мусульманських традицій.

Отже, Україна за рівнем розвитку халяльної готельної індустрії посідає одне з останніх місць у світі. Деякі великі компанії, наприклад Best Western, вже давно відкрили свої мережі спеціальних готелів. Проте, важливо, що надання послуг за нормам шариату наближує українські готелі до міжнародного рівню та надає можливість розвивати халяльний туризм в Україні. Врахування релігійних особливостей мешканців регіону Близький Схід та інших ісламських держав сприятиме розвитку туристичного ринку України.

Список використаних джерел:

1. Число мусульман в Украине увеличится втрое. Електронний ресурс. – Режим доступу <https://inforesist.org/chislo-musulman-v-ukraine-uvlichitsya-vtroe/>
2. Global Muslim Travel Index 2018. Електронний ресурс. – Режим доступу GMITI-Report-2018-web-version
3. Проект HALAL KARPATY создает культуру отдыха для мусульман в Карпатах. Електронний ресурс. – Режим доступу [//islam.in.ua/ru/obshchestvo/proekt-halal-karpaty-sozdaet-kulturu-otdyha-dlya-musulman-v-karpatah](http://islam.in.ua/ru/obshchestvo/proekt-halal-karpaty-sozdaet-kulturu-otdyha-dlya-musulman-v-karpatah)

Федорова О.В.,

кандидат філологічних наук, доцент,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна
академія,
м.Хмельницький

СИНТЕЗ ПОЕЗІЇ ТА ТАНЦЮ В КУЛЬТУРІ АФРО-АМЕРИКАНЦІВ

Культура та мистецтво афро-американців є унікальним феноменом, що традиційно привертає увагу як поціновувачів, так і дослідників. І тих, і інших передусім приваблюють такі риси афро-американської культури, як демократичність, автентичність та емоційність. Усі ці риси сприяли синтезу в афро-американській культурі не лише традицій та надбань різноманітних етносів, народів та навіть рас, а й сплаву різних видів мистецтва в унікальне